

JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ

Latin fordítási feladat

2021–2022. 2. forduló, 1. kategória

Orpheus és Eurydice

Eurydice szerelmes lett / szerelembe esett és feleségül ment / hozzáment Orpheushoz / Orpheus felesége lett, de nem sokáig voltak boldogok. Az asszony a mezőn / a réten kígyóra lépett és meghalt / a kígyó megölte / megmarta / halálra marta. Orpheus szinte / majdnem / kis híján feladta / elvesztette a remény / belepusztult, mert Eurydicét teljes szívéből szerette. Ezért úgy döntött, (hogy) leszáll / alászáll / lemegy (a) Tartarusba / Tartarosba, ahol nagyon édes / kellemes hangon énekelt, és nemcsak a halandókat, hanem az alvilági isteneket is meg tudta / képes volt megindítani, miközben ezt a / a következő dalt énekelt: „Ó, árnyak királya, az égiek / a fenti istenek keserű sorsot adtak / szántak nekem, de / ám te add vissza a feleségemet!” Pluto valóban meghallgatta a dalt, és elküldte Mercuriust / Mercuriust küldte, hogy Eurydicét vigye ki / vezesse ki / kísérje ki a sötétségből / árnyak közül / alvilágból, de / ám Orpheusnak egy feltételt szabott //de / ám Orpheusnak ezt szabta feltételül: „(Addig) Ne nézz vissza / Vissza ne nézz / tekints feleségedre, amíg / mielőtt vissza (nem) jutsz / érsz / térsz a napvilágra / a felvilágra!” Orpheus, bár / noha / jóllehet elfogadta a feltételt, az úton / út közben visszanézett / visszatekintett feleségére. Mercurius rögtön / azonnal visszavitte Eurydicét az árnyak közé / az alvilágba, és Orpheus soha többé nem tudta megindítani / meghatni az alvilág királyát, és újra/ismét elvesz(i)tette a feleségét.

Pontozás:

A szöveget három különböző eljárással (A, B, C) értékeljük, majd az így kapott részpontszámokat összegezzük. **Kérjük, hogy az előzetes értékelést külön lapon végezze, melyet ne küldjön tovább, a fordítási feladathoz mellékelt ellenőrző lapot hagyja üresen!**

A) Tagmondatonként (szerkezetenként) 1 pont adható minden tagmondat (szerkezet) elfogadható fordításáért. A mondat fordítása elfogadható, ha az alapját képező alany, állítmány (tárgy, ha van) fordítása pontos. Az egyéb mondatrészek fordításának a helyességét nem kell figyelembe venni a tagmondatonként adható 1 pont odaítélésekor. Részpontszám nem adható!

1. Eurydica amore capiebatur	(1 pont)
2. et Orpheo nupserat,	(1 pont)
3. sed non diu beati erant.	(1 pont)
4. Femina in campo serpentem pede tetigit	(1 pont)
5. Orpheus paene desperavit,	(1 pont)
6. nam Eurydicam toto pectore amabat.	(1 pont)
7. Itaque placuit ei in Tartarum descendere,	(1 pont)
8. ubi voce dulcissima cantabat,	(1 pont)
9. et non solum mortales, sed etiam deos inferorum commovere potuit,	(1 pont)
10. dum hoc carmen cantavit:	(1 pont)
11. „O rex umbrarum, superi sortem acerbam mihi tribuerunt.”	(1 pont)
12. „At tu redde mihi coniugem!”	(1 pont)
13. Pluto carmen audivit,	(1 pont)
14. et Eurydicam e tenebris educere Mercurium misit,	(1 pont)
15. sed Orpheo condicionem dedit:	(1 pont)
16. „Noli ad uxorem oculos vertere,	(1 pont)
17. antequam ad lucem solis redibis.”	(1 pont)
18. Orpheus ... in itinere ad uxorem respexit.	(1 pont)
19. quamquam condicionem accepit	(1 pont)

20. Mercurius Eurydicam statim ad umbras reduxit (1 pont)
21. et Orpheus regem inferorum non iam flectere potuit, (1 pont)
22. uxoremque iterum perdidit. (1 pont)

Összesen: 22 pont

B) Vizsgáljuk meg az aláhúzott szavak, kifejezések fordításának a helyességét, és adjunk ezekre is pontot az alábbiak szerint. Részpontszám nem adható!

Eurydica 1amore capiebatur et 2Orpheo nupserat, sed non diu beati erant. Femina in campo serpentem 3pede tetigit et interfecta est. Orpheus paene desperavit, nam Eurydicam 4toto pectore amabat. Itaque placuit ei in Tartarum descendere, ubi voce dulcissima cantabat, et non solum mortales, sed etiam 5deos inferorum commovere potuit, dum hoc carmen cantavit: „6O rex umbrarum, 7superi sortem acerbam mihi tribuerunt. At tu redde mihi coniugem!” Pluto carmen audivit, et Eurydicam 8e tenebris 9educere Mercurium misit, sed Orpheo condicionem dedit: „10ad uxorem oculos vertere, antequam 11ad lucem solis 12redibis.” Orpheus, quamquam condicionem accepit, in itinere ad uxorem respexit. Mercurius Eurydicam statim 13ad umbras reduxit, et Orpheus regem inferorum non iam flectere potuit, uxoremque iterum perdidit.

1) amore	1 pont az ablativus helyes és magyaros fordításáért
2) Orpheo	1 pont a dativus magyaros fordításáért
3) pede tetigit	1 pont a kifejezés magyaros fordításáért
4) toto pectore	1 pont az ablativus helyes és magyaros fordításáért
5) deos inferorum	1 pont a genitivusos kifejezés magyaros fordításáért
6) O rex umbrarum	1 pont a vocativus magyaros fordításáért
7) superi	1 pont a költői kifejezés magyaros fordításáért
8) e tenebris	1 pont a helyhatározó kifejezés magyaros fordításáért
9) educere Mercurium misit	1 pont a infinitivusos kifejezés magyaros fordításáért
10) ad uxorem oculos vertere	1 pont az összetett kifejezés magyaros fordításáért
11) ad lucem solis	1 pont a kifejezés magyaros fordításáért
12) redibis	1 pont a futurum helyes és magyaros fordításáért
13) ad umbras reduxit	1 pont a kifejezés magyaros fordításáért

Összesen: 13 pont

C) Vizsgáljuk meg összességében a fordítást stílári és fordítástechnikai szempontból:

1. szótárhasználat (mennyiben tudta a diák az adott szavak legmegfelelőbb jelentését kiválasztani);
2. nyelvhelyesség (mennyiben sikerült a szöveget a magyar nyelv szabályainak figyelembe vételével lefordítani);
3. szövegértés (mennyiben tükrözi a fordítás a szöveg megértését).

Ezen szempontokat együttesen szemlélve hatféle pontszám adható: **0 pont (el nem készült, értékelhetetlen), 2 pont (gyenge), 4 pont (közepes), 6 pont (jó), 8 pont (kiváló) 10 pont (tökéletes)**

Fontos szempontok: A pontozásnak ebben a fázisában akkor is adható magasabb pontszám, ha a diák csak a szöveg felét tudta lefordítani, de azt a fenti szempontok alapján nagy pontossággal oldotta meg. Ha azonban a diáknak nem sikerült terjedelemben legalább a szöveg felét összefüggően, jól egymáshoz kapcsolt mondatokban lefordítani, maximális pontszám erre a feladatra semmiképpen nem adható.

A szerezhető pontok összesen: 22 + 13 + 10 = 45 pont

A dolgozat továbbküldhető, ha a versenyző az előzetes értékelés alapján legalább a pontok 30% át megszerezte (14 pont).